1854. N°. [illegible]

LEYDSCHE COURANT

De Courant wordt Maandag, Woensdag en Vrijdag uitgegeven. Die van Maandag komt uit Zaturdag Avond.

WOENSDAG, 4 OCTOBER.

De Prijs der Courant is f 12 in het jaar; de afzonderlijke nommers worden tegen 10 Centen afgegeven.

LEYDEN III. OCTOBER.

1574—1854.

De meeste lezers zullen wel begrijpen, waarom wij thans twee jaartallen, die op 280 jaren afstand van elkander liggen, hier bijeen voegen.

Het is de gedenkdag aan Leydens Ontzet, na een beleg van vier maanden door eene Spaansche legermagt van 7000 man. 62 schansen in den omtrek der stad onder den Veldheer de Valdez opgeworpen, hielden haar zoo naauw ingesloten, dat alle toevoer was afgesneden. De stad, nog niet voor de 4de en 5de maal vergroot, (zoodat al wat aan de overzijde der Turfmarkt, Oude Vest, westzijde der Heerengracht met het deel van de Hoogewoerd, dat voorbij de Kraaijerstraat ligt, nog niet bestond) bevatte toen eene bevolking van omtrent 16000 zielen. Gering was de voorraad graan, zoodat er weldra schaarste ontstond, die tot nijpend gebrek klom en zich tot eene graad van gruwzame hongersnood verhief, die met besmettelijke ziekte in haar gevolg, bijna 6000 menschen ten grave sleepte.

Zoo scheen de val der uitgeputte stad onvermijdelijk. Wel lag er, door de zorg van Willem I en de opoffering van Hollands ingezetenen, eene vloot van 30 galeijen en 200 platboomde vaartuigen met leeftogt beladen, behalve de roeijers met 800 matrozen bemand, onder bedekking van 2500 soldaten te Rotterdam gereed; reeds had men besloten om het land onder water te zetten, waarvan de te lijden schade op zes ton gouds geschat werd, en had men aanvankelijk de Maas- en IJsseldijken doorgraven, om de vloot over het overstroomde land een' weg te banen; maar dan moest het water wassen, en hier eindigde menschelijk vermogen. Toen behaagde het Hem, in wiens hand winden en wateren zijn, deze dienstbaar te maken tot het ontzet der stad. Door een noordwesten storm wies de zee, steeg de Maas en stroomde het water landwaarts in.

Daar nadert de Admiraal Boisot met de vloot; het water rijst meer en meer, en verjaagt den vijand uit de schans bij Cronestein, buiten de Koepoort en den III October des morgens ten 8 ure vaart de vloot de vliet binnen. De menigte verslond den haring en het brood en juichte, *Gode zij lof, Leyden is ontzet*, terwijl de Regering nog dien eigen dag bij publicatie, de bevolking opriep in de *Pieterskerk*, om God te danken.

Welk een overgang! Wat moet er in veler harten zijn omgegaan! Wat edele zelfverloochening voor de Bevelhebbers van der Does, den Burgemeester van der Werff en zoo vele anderen, die de muiterij van eenigen, de moedeloosheid van velen, de ellende van allen, de lagen des vijands, met nooit volprezen ijver, kloek beleid en onwrikbaar vertrouwen op God, het hoofd hadden geboden. Nog een paar dagen en het ware met de stad gedaan geweest, en het vreesselijke krijgsgeweld dier droevige dagen, zou er in al zijne verschrikkingen hebben gewoed.

Ware Leyden gevallen, de vreemde overheersching zou zich vaster dan ooit in Nederland hebben gevestigd, de vrijheid zou aan onderdrukking en ellende haren zetel hebben moeten inruimen. Wie, die nu Spanje met Nederland vergelijkt, zou godsdienstige en burgerlijke vrijheid, Christelijke verlichting en met haar, nijverheid en welvaart, niet op hoogen prijs schatten. Ja, zoo er zijn kunnen die wanen, dat het voor hen wenschelijk ware geweest, dat Spanje had gezegevierd, gewis, zij zien de gebeurtenis niet in het licht der onbenevelde waarheid.

Deze uitredding toch was de aanvankelijke zegepraal van het Vaderland over vreemde geweldenarij, over onderdrukking van wat den mensch het dierbaarst is. Dat ontzet gold ons volksbestaan; het aandenken daaraan moet den Nederlander dierbaar blijven; het mag door Leydens ingezetenen nimmer geheel worden vergeten.

En onze dierbare Hoogeschool, dat onwaardeerbaar geschenk van Willem I der burgerij voor zoo veel trouw en volharding geschonken, staat daar in vollen luister, als een eerwaardig gedenkteeken van de wonderbare uitredding dezer stad, ter verheerlijking van Hem, in wiens hand de lotgevallen der volken zijn.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

— Wij zijn in staat gesteld om te kunnen opgeven, dat het aantal dergenen, die, sedert 8 Febr. tot 1 Oct. dezes jaars, als Studenten aan de Hoogeschool alhier zijn ingeschreven, 72 bedraagt. Van deze kwamen echter 18 van elders, die, eeniglijk voor het ondergaan van examina, inscriptie behoefden. Er zouden dus 54 nieuwe Studenten zijn, doch mederekenende eenige, in het vorig jaar reeds ingeschreven, doch eerst thans aangekomen, kan men het aantal op 60 stellen.

Dat deze opgave niet vroeger door ons geschiedde, had tot goede reden, dat het inschrijven der *Novi Studiosi* meestal tot October voortduurt. Vroegtijdige opgave kan derhalve nimmer genoegzaam juist inlichten, omtrent het meer of minder aantal nieuw aangekomen Studenten. Wij achten daarom ook ontijdig de opgaven, die in den loop der maand Sept. worden gedaan, en wilden, om dezelfde reden, niet eerder iets berigten tot teregtwijzing, naar aanleiding van een artikel, voorkomende in het *Handelsblad* van 26 Sept., uit hetwelk de *Utrechtsche Cour.* in haar nommer van II. Maandag, het getal moet hebben genomen, daar de *Leydsche Cour.* die zij aanhaalt, nog geen getal had opgegeven. (*Zie onder Utrecht.*) De ijverige steller van dat artikel moge, in het vervolg, het boven opgemerkte onder het oog houden. Het schermen met aantallen komt meer en meer in zwang. Maar beter ware geen wedijver (vooral geen naijver) met of door of om aantallen. Beter geene andere opgaven, dan die jaarlijks door de Regering des Lands worden gedaan. Het *gehalte*, ziedaar de voorname zaak!

— Ter zake van drie overtredingen der voorschriften van het houden der registers van den burgerl. stand, is de Heer Mr. Sikkel Groos alhier, welke in zijne voormalige betrekking van Wethouder, die van ambtenaar van den burgerl. stand had waargenomen, gisteren door de Arr.-Regtbank veroordeeld wegens twee dier overtredingen ieder in f [illegible] boete, en wegens de derde vrijgesproken.

Indien niet van deze zaak in andere bladen uitvoerig melding ware gemaakt, zouden wij ze hier niet mededeelen, daar men in deze betrekking ligt eene overtreding kan begaan, maar zouden die voor 't *Weekblad van Regt* als daar speciaal tehuis behoorende hebben overgelaten; thans meenden wij den uitslag dier zaak te moeten vermelden.

— Door het Prov. Geregtshof in Zuid-Holland is tot Regter-Commissaris voor de instructie der strafzaken bij de Arrondissements Regtbank alhier, voor 2 jaren benoemd Mr. H. P. J. Tollens.

— Gisteren werd alhier in de Kerkeraadskamer der Pieterskerk eene buitengewone algemeene vergadering gehouden van de Ned. Gustaaf Adolf Vereeniging. Tegenwoordig waren, behalve het Hoofdbestuur, de Afgevaardigden uit Amsterdam, Haarlem, 's Gravenhage, Utrecht, Opperdoes c. a., benevens eenige leden der Vereeniging. Het hoofddoel der zamenkomst was het vaststellen der nieuwe statuten. De werkzaamheden der vergadering werden aangenaam afgewisseld door het voorlezen van een zeer belangrijk rapport van de algemeene vergadering der Duitsche G. A. Stiftung dit jaar te Brunswijk gehouden. Dit rapport was aan het hoofdbestuur toegezonden door zijnen afgevaardigde naar Brunswijk, Dr. D. Chantepie de la Saussaye. Onder anderen bleek hieruit de volkomene instemming van den Duitschen Centraal-Vorstand, met het besluit ter vorige algemeene vergadering genomen, tot zelfstandige vestiging der Ned. G. A. V.

Wij vernemen, dat eerlang uit dit rapport belangrijke mededeelingen zullen worden gedaan door het Hoofdbestuur.

— De afdeeling van de Vereeniging tot bevordering van fabriek- en handwerksnijverheid alhier gevestigd, hield in de vorige week eene buitengewone vergadering, waarin aan 3 werklieden fraaije gelithographieerde getuigschriften werden uitgereikt, als vereering voor langdurig betoonde eerlijkheid, vlijt en bekwaamheid, door het hoofdbestuur te 's Gravenhage overgezonden. Het waren de verdienstelijke werklieden W. Ligtvoet, van de Heeren [illegible], C. Huge en J. Kok van de Heeren van Heukelom & Comp., welke, blijkens de vroegere patroons, elk ongeveer het derde eener eeuw onafgebroken zijn werkzaam geweest, en als die onderscheiding waardig, door hunne patronen waren opgegeven.

De Heer de Pecker, afgetreden Vice-Voorzitter, hield daarbij eene even gepaste als sierlijke rede, over de betrekking van den fabriekarbeider en werksman tot de nijverheid, beschouwende, hoe het aanleeren van kunsten

en wetenschappen bevorderlijk is tot de opleiding van geschikte arbeiders, hoe eene voortgaande beschaving der arbeidende klasse dienstbaar moet zijn, ter bevordering der nijverheid en van welken gunstigen invloed dit zijn moet op het algemeen welzijn; — daarna werden door den spreker met hartelijke en treffende toespraken de getuigschriften uitgereikt.

Nog werd een getuigschrift afgegeven voor den inzender J. van Lith, Jrszn, waarbij den dank der afdeeling wordt betuigd voor het door hem vervaardigd houten werkstuk, in antwoord op eene uitgeschrevene prijsvraag, en waarbij hulde wordt gedaan aan zijne bekwaamheid en ijver.

Mogt deze zoo nuttige Vereeniging in onze stad meer en meer algemeene deelneming vinden. 't Is toch dringend noodzakelijk, dat de vorming en bekwaming van den werkman en fabriekarbeider meer wordt behartigd, opdat hij niet langer achtersta bij het buitenland. Kennis en bekwaamheid met braafheid vereenigd kunnen den werkman tot zijn eigen welzijn op eene betamelijke en loffelijke wijze in de Maatschappij verheffen en hem doen wedijveren met buitenlanders.

Tot bevordering van dit doel zullen velen zich zeker de geringe jaarlijksche contributie van *f* 4.— aan het lidmaatschap verbonden, wel willen getroosten, waartoe zij zich kunnen aanmelden bij den Secretaris J. van Lith Jr., op de Papengracht.

— Naar aanleiding van het daarover vermelde in het verslag der Commissie van de Tweede Kamer over den staat der lagere, middelbare en hoogere scholen over 1853 en 54, heeft de Minister van Oorlog bepaald, dat er alsnog een verslag zal worden opgemaakt van den staat van het onderwijs bij het leger.

— De *Staats-Courant* bevat de volgende opgaven van de Nederl. Bank: Omloopende Bankbiljetten *f* 91,414,370.00. Saldo's van Rekeningen-Courant *f* 12,520,654.10. Munt en Muntmateriaal *f* 99,556,987.20½.

— De Commissie uit het Prov. Geregtshof in Noordholland, belast met het afnemen der examina aan adspiranten tot het Notarisambt, verwittigt, dat zij tot voorschreven einde zal vergaderen op Vrijdag den 3den November 1854, des voormiddags ten 10 ure, en zoo noodig op de volgende Vrijdagen, in eene der zalen van het Paleis van Justitie te Amsterdam, door het hof in gebruik. Alle stukken, welke moeten worden toegezonden, moeten portvrij voor den 20sten October 1854 aan den Heer Griffier van voornoemd hof worden gerigt.

— In de Raadsvergadering te Deventer, zijn gekozen bij het Athenaeum, op de gewone voorwaarden: tot Hoogleeraar in de Regten, Mr. J. Duymaer van Twist; tot Hoogleeraar in de Scheikunde, Dr. M. J. Cop; tot Hoogleeraar in de Wis- en Natuurkunde, Dr. V. S. M. van der Willigen, en tot Lector de Heer S. Susan.

— Te Harlingen varen meestal iedere week 3 volgeladene stoombooten naar Londen, en veel moet nog telken reize uit gebrek aan ruimte worden achtergelaten. Boter en kaas maken een groot bestanddeel van elke lading uit, maar, aan levende have ontbreekt het ook niet. 100 à 150 koeijen, 100 varkens en dan een 1000 à 1200, ja, 1500 schapen worden er menigmaal op zulk eene boot aangetroffen. Daarenboven duiven, kippen, eenden, eijeren, appels, aardappelen, konijnen, en weldra veel wild.

's GRAVENHAGE, 3 October.

Z. M. heeft den Intendant der Koninkl. Paleizen, den Heer J. B. Graaf van Limburg Stirum, vergund het aannemen van de onderscheidings-teekenen van Kommandeur van de Christus-orde, hem door Z. M. den Koning-Regent van Portugal geschonken.

— Z. M. heeft den Heer A. L. Weddik, op zijn verzoek, op de meest eervolle wijze, ontheven van de waarneming der functiën van Secretaris-Generaal bij het dep. van Koloniën; hem tevens ontslag verleend als O.-I. Ambtenaar, met dankbetuiging voor zijne aan den lande bewezene diensten, met toekenning van pensioen, en hem benoemd tot Staatsraad in buitengewone dienst; en voorts de waarneming dier betrekking opgedragen aan den Heer Mr. L. W. C. Keuchenius, laatstelijk Raadsheer in het Hoog-Geregtshof van Neerl.-Indië, met verlof hier te lande.

— Z. M. heeft benoemd tot Ontvanger der registratie en domeinen te Purmerend, de Heer J. H. van Nouhuijs, thans te Heusden.

— Voor de Vereeniging tot werkverschaffing bij winterdag heeft zich sedert 7 weken in de Wassenaarsche duinen een 23-tal personen bezig gehouden met de voor hare rekening gepote aardappelen te rooijen. De hoedanigheid is zeer goed, doch de hoeveelheid heeft tot hiertoe niet bijzonder aan de verwachting beantwoord. De kleine aardappelen zullen aan de onderscheidene armbesturen worden uitgedeeld.

— Men zegt, dat de Heer Mr. G. Groen van Prinsterer zijn ontslag zou hebben aangevraagd als lid van de Commissie, die benoemd is ter voorbereiding van de afschaffing der slavernij in onze overzeesche bezittingen. (*Grw.*)

— Vervolg der begrooting. (Zie ons vorig Nommer.)

Voor het 8ste hoofdst., *Marine*, *f* 5,900,000. Voor 1854 is verleend *f* [illegible],000. Voor pensioenen, voor 1855 *f* 418,493, voor 1854 verleend *f* [illegible].

Voor het 9de hoofdst. lt. A, *Nationale Schuld*, *f* 35,782,379: is voor 1854 verleend *f* [illegible],708,485. Voor dit hoofdst. lt. B, *Kosten van het Departement f* [illegible]; voor 1854 gevraagd *f* 6,331,173. Voor pensioen enz. *f* 1,027,256, voor 1854 verleend *f* 1,053,164.

Voor het 10de hoofdst., *Binnenl. Zaken* (?) *f* 11,445,270, gelijke som als voor 1854.

Voor het 11de hoofdst., *Koloniën*, *f* 115,929; voor 1854 verleend *f* 114,709. Voor pensioenen enz. *f* 13851, is voor 1854 verleend *f* 12,631.

Voor het 12de hoofdst., *Onvoorziene Uitgaven*, even als voor 1854, *f* 100,000.

De geheele uitgave op de staatsbegrooting voor 1855 wordt alzoo geraamd op *f* 72,118,891. Voor 1854 is verleend *f* 73,677,181, en voor 1853 is daarop uitgegeven, en moet nog worden uitgegeven een bedrag van *f* 69,172,234.

AMSTERDAM, 2 October.

Zaturdag ll. hervatte de Kon. Academie van Wetenschappen hare openbare zittingen. Tegenwoordig waren de HH. Schroeder v. d. Kolk, Cl. Mulder, Stamkart, Harting, van Rees, Halbertsma, J. v. d. Hoeven, Schneevoogt, Sebastian, Delprat, v. d. Boon Mesch, Storm Buysing, Matthes, W. Vrolik, Ermerins, Lobatto, Miquel, Simons, Glavimans, v. Breda en v. Geuns.

De Secretaris geeft kennis: van eene gevoerde briefwisseling met onderscheiden autoriteiten en collegiën over de quaestie van de daling van den bodem van ons vaderland en deelt mede, dat de werkzaamheden reeds zijn aangevangen; van een brief van den Minister van Binnenl. Zaken, mededeelende, dat de Koning *f* 100 heeft toegestaan voor het vervaardigen van koperen bussen tot bewaring der prototypen van de Ned. maten en gewigten.

Verder wordt eene beschrijving van een colori- en photometer, van hemellighamen, door den Heer P. J. Holman, in handen eener commissie gesteld, en brengt de Heer Vrolik rapport uit over het werk van Dr. L. Savoijen. De Heer Schneevoogt brengt rapport uit over een ingezonden rapport van Dr. Ooykaas uit Suriname, over de lepra-lijders aldaar. Nog worden eenige rapporten uitgebragt, en geeft de Heer Vrolik een levensberigt van den Heer J. C. Rijk, rustend lid der Academie, waarna deze zitting wordt gesloten.

— Men leest in de *Nederlander*: Van eene goed onderrigte zijde wordt ons medegedeeld, dat door een groot aantal leden van de Nederd. Herv. gemeente alhier, naar aanleiding van de uitspraak der Synodale Commissie, op nieuw zal worden geprotesteerd tegen het beroep, op Dr. L. S. P. Meyboom uitgebragt.

UTRECHT, 2 October.

Onze Hoogeschool schijnt zich weder te mogen verheugen in de aankomst van het grootste aantal nieuwe Studenten. Terwijl de *Leyd. C.* heeft berigt, dat aan de Akademie te Leyden een 60-tal Studenten is ingeschreven, is het aantal Studenten, dat zich hier ter stede is komen vestigen meer dan 70. (*Zie ook onder Leyden.*) In 't geheel evenwel schijnt het aantal nieuw ingeschreven Studenten aan de Akademien dit jaar iets kleiner dan in de laatste jaren; hier ter stede ontvangt de Theologische Faculteit betrekkelijk eenige mindere aanwinst van leerlingen.

Onder de Theologische Studenten ging dezer dagen een adres rond, om de afschaffing te vragen van het gebruik der Latijnsche taal voor de Theologische studiën. De strekking van dit adres wordt natuurlijk verschillend beoordeeld, ofschoon het niet te ontkennen valt, dat het verzoek in overeenstemming is met den geest der eeuw. (*Utr. C.*)

LEEUWARDEN, 30 September.

De Heeren van Heemstra c. s. hebben zich genegen verklaard, om de door de Hooge Regering verlangde uitbreiding te geven aan hun plan tot aanleg van spoorwegen in de noord-oostelijke gedeelten des rijks. De concessie, die alsnu aan genoemde Heeren staat te worden verleend, zal, naar wij vernemen, tot de volgende vijf lijnen betrekking hebben, als: 1°. Van Harlingen, over Leeuwarden en Groningen naar Leer; 2°. van Leeuwarden naar Zwolle; 3°. van Groningen naar Zwolle; 4°. van Zwolle naar Arnhem; 5°. van Kampen, over Zwolle naar Rheine. (*Hbl.*)

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

ENGELAND.

LONDEN, 2 October.

Volgens een telegrafisch berigt van heden, is ter eere van de overwinning der legers in de Krim, het geschut van het paleis van St. James losgebrand!

— Dr. M'Dougall, een voormalig geneesheer alhier, en nu onlangs tot Bisschop van Borneo benoemd, vertrekt eerstdaags naar die plaats zijner bestemming, door een viertal zendelingen vergezeld, welke op dat eiland moeten werkzaam zijn, en wel op uitnoodiging van den Rajah, die zich met dat doel tot het Engelsche genootschap ter verspreiding van het Evangelie gewend heeft. Eergisteren ochtend werd in de parochie-kerk van St. James, Piccadilly, alhier, eene opzettelijke godsdienstoefening tot afscheid aan den nieuwen Bisschop gehouden.

— Het 46ste reg. infanterie, thans te Windsor in garnizoen, heeft bevel gekregen zich gereed te houden om naar Woolwich te vertrekken, alwaar het naar de Levant zal worden ingescheept.

— Het schip Algiers van 91 stukken geschut, is met allerlei krijgsbenoodigdheden eergisteren namiddag uit Plymouth naar de Zwarte zee vertrokken.

— De in de rotsen gehouwen kasematten van Dover, die tot nu toe tot kruidmagazijnen werden gebruikt, zullen in gereedheid gebragt worden, om eene bezetting te kunnen ontvangen. Ook andere punten aan de kust, zoo als het fort Charlotte, zullen worden versterkt.

— De Schotsche haringvisscherij leverde dit jaar 540 millioen haringen. Hierbij verdient opmerking, dat men thans in Pertshire katoen in plaats van vlas tot de vervaardiging der netten, bezigt, dat de katoenen netten buigzamer, ligter en goedkooper zijn en buitendien ook spoediger droogen.

— In de fabriek van geslagen en gegoten ijzerwaren der HH. Bellhouse, te Manchester, wordt thans een voor Australie bestemde ijzeren schouwburg vervaardigd, welke de lengte van 88, breedte van 40 en hoogte van ongeveer 30 voet zal hebben. De kosten zijn op ruim 4000 £ geraamd.

— In Noord-Amerika maakt thans het werk: *Het Corn*, van een tot dusver onbekenden schrijver, Solon Robinson, zelfs een nog grooteren opgang dan *de Hut van oom Tom.* Binnen 2 maanden werden 200,000 exempl. verkocht.

FRANKRIJK.

PARIJS, 1 October.

De Heer v. Rothschild heeft zich op uitdrukkelijke uitnoodiging des Keizers naar Boulogne begeven.

— De grenadiers der Keizerlijke garde hebben hunne dienst begonnen.

— De duurte der levensmiddelen alhier neemt met elken dag toe. Brood, wijn, vleesch, suiker en meer andere eerste behoeften, als olie en zeep, stijgen verschrikkelijk in prijs. Ten gevolge daarvan zien vele gezinnen zich genoopt, hunne uitgaven te bekrimpen, en schaffen dienstboden af, waardoor het aantal personen van den dienstbaren stand, die buiten betrekking zijn, zeer groot is.

— De Regering laat thans kanonneerbooten bouwen van een geheel nieuw zamenstel. Die booten, bestemd voor geschut van zwaar kaliber, zullen slechts twee ellen diep gaan en alzoo zeer nabij de vijandelijke forten kunnen naderen. Uitwendig zullen die booten worden bekleed met op elkander geschroefde ijzeren platen. Die huid zal zoo sterk zijn, dat 17 kanonkogels, op een zelfde punt treffende, hem slechts zullen kunnen doorbooren.

— Dezer dagen heeft men bij ontgravingen te Casaubon, in het departement van de Gers, in het zuiden van Frankrijk, een zeer wel bewaarden tand gevonden van een der dieren van de voorwereld. Die tand heeft de lengte van 2 ellen en 20 duimen, en aan het eene einde een omtrek van 60 duimen.

— Een brief uit Livorno deelt mede, dat de beroemde componist Rossini, die ernstig ziek was, thans wel buiten gevaar is, maar in zijne verstandelijke vermogens schijnt gekrenkt te zijn. Eene diepe melancholie heeft zich bij hem geopenbaard.

SPANJE.

MADRID, 28 September.

De *Messager de Bayonne* deelt een gewigtig stuk mede, een brief namelijk van de Koningin-moeder aan hare dochter, de regerende Koningin. Dit stuk is eigenlijk eene soort van manifest aan de natie, een protest tegen het gebeurde op den 27sten Aug., ten gevolge waarvan zij uit Spanje verwijderd is, en tegen het verwijt van heerschzucht, zoo dikwijls tegen haar gerigt. Zij kondigt aan, dat zij zich bij dit stuk niet zal bepalen, maar een' tweeden en welligt meerdere brieven zal in het licht geven.

— De tijdingen zijn ongunstig, de groote verdeeldheid onder de liberale partij doet de schromelijkste gevolgen verwachten. Zoowel in de stad als in de provinciën zal men bij de verkiezingen moeijelijk tot een resultaat kunnen komen. Bovendien worden allerlei geruchten verspreid betreffende de oneenigheid in den boezem van het Kabinet, niettegenstaande de Regering bij herhaling die geruchten heeft gelogenstraft. Den 25sten dezer voedde men in de hoofdstad ernstige vrees, dat de vijanden der Regering eenige ongeregeldheden zouden zoeken te weeg te brengen. Algemeen echter is men van oordeel dat, bijaldien, zelfs nieuwe woelingen mogten ontstaan, de pogingen van hen die regeringloosheid willen, niet zullen gelukken.

— De Britsche Gezant, Lord Howden, maakt zich alhier steeds meer populair. Nadat hij reeds aan de leden der algemeene Junta eene belangrijke som heeft toegezonden, om de gezinnen van gesneuvelden en gekwetsten te ondersteunen, heeft hij thans 5000 realen geschonken ten behoeve van de instellingen van liefdadigheid.

PRUISSEN.

BERLIJN, 1 October.

Terwijl bij het hulpcommitté alhier reeds voor ruim 42,000 daalders ten behoeve der noodlijdenden in Silezië is ingekomen en aldaar bovendien veel voor die ongelukkigen gedaan wordt, schijnen de bijdragen in vele andere Pruissische plaatsen tot hiertoe zeer gering te blijven, zoodat in het geheel nog niet veel meer dan 100.000 daalders is bijeengezameld.

— De speelbank te Aken is, blijkens een berigt in de *D. Volksh.*, bij Koninklijk besluit opgeheven.

HAMBURG.

29 September.

Men schrijft van hier, dat de krijgsverrigtingen in de Oostzee niet als geëindigd zijn te beschouwen; dat Admiraal Parseval Deschênes te Kiel is aangekomen, en aldaar de verspreide Fransche schepen zal vereenigen, en dat door sommige Officieren verzekerd werd, dat de Fransche bodems zich op nieuw bij de vloot van Sir Charles Napier zullen voegen.

Ook is, volgens de Engelsche bladen, aan Admiraal Napier nieuwe lastgeving gezonden, houdende, dat hij een der 3 forten, die Kronstadt bestrijken, moet aanvallen. Deze 3 forten zijn: Risban met 50 stukken, Konstantijn met 50 stukken en Alexander met 72 stukken. Is Napier in het bezit van een dier punten, dan kan hij, met daarop te planten batterijen van 68 en 84 stukken, Kronstadt bombarderen en vernielen.

De *Moniteur* kondigt eene nieuwe blokkade der Russische havens in de Witte Zee aan.

FRANKFORT.

30 September.

Eerstdaags zal eene commissie van Ingenieurs der verschillende Rijnoeverstaten te Mainz vergaderen, om te beraadslagen over onderscheidene vragen, betrekking hebbende op de rivier-verbeteringen; zij zullen den Rijn gemeenschappelijk bevaren, ten einde het noodige onderzoek in te stellen.

— In de Rijnlanden komen gedurig landverhuizers uit Algerie terug en meestal in zoo deerniswaardigen toestand, dat de lust om derwaarts te trekken, bijna geheel is uitgedoofd.

OOSTENRIJK.

WEENEN, 29 September.

Eerstdaags verwacht men Koning Leopold alhier, als ook Vorst Metternich. De Aartshertog Ferdinand Max vertrekt met October naar Triëst, als Opperbevelhebber der Marine.

— In Galicië en de Bukowina staan thans 300,000 Oostenrijkers. Een ontzagchelijke menigte krijgsbehoeften van allerlei aard wordt onophoudelijk derwaarts vervoerd. Van hunne zijde, leggen de Russen langs de grenzen van Russisch-Polen, talrijke verschansingen aan.

RUSLAND.

Uit Odessa wordt berigt, dat de Russische Regering bij de onzijdige Mogendheden heeft aanzoek gedaan alle consulaire agenten, die onderdanen zijn van eene der oorlogvoerende Mogendheden, te vervangen door onderdanen van onzijdige Staten. Dien ten gevolge is ook de Oostenrijksche Consul te Theodosia (Kaffa), de Heer Lagoria, als zijnde Fransch onderdaan, uit zijne betrekking ontslagen.

— Berigten uit Reval van den 12den zeggen, dat de staatkunde van den Czaar te Petersburg veel ontevredenheid verwekt. Wanneer hij niet mogt luisteren naar de raadgevingen hem gedaan door hen, wier belangen door den oorlog worden benadeeld, dan was men beducht voor eene revolutionnaire crisis.

TURKIJE.

Met betrekking tot de Krim-expeditie zijn in de laatste dagen onderscheidene telegrafische dépêches ontvangen, uit wier inhoud het volgende blijkt:

Het Russische leger, met eene talrijke ruiterij en artillerie, is den 20sten 's namiddags ten 1 ure door het leger der verbondene Mogendheden in een verschanst kamp aan de Alma aangevallen, welk punt ten 3 ure met de bajonet was bemagtigd, zoodat het Russische leger in vollen aftogt was. De verbondene troepen zouden bij dit eerste gevecht 3000 man hebben verloren.

Eene officiele dépêche van Lord Raglan, Maandag 2 October te Londen aangekomen, bevestigt de tijding der bemagtiging van het verschanste kamp der Russen, bij welke gelegenheid de Engelschen en Franschen als leeuwen hebben gevochten tegen den vijand, die ongeveer 50,000 man sterk was. De verdediging der stelling door de Russen was krachtig en verwoed. Eene talrijke artillerie met zwaar geschut dekte het kamp, zoo lang zij daartoe in staat was. Het verlies aan de zijde der bondgenooten is zeer aanzienlijk; van de Hoofdofficieren is er geen gekwetst. De Britsche divisie heeft eenige krijgsgevangenen gemaakt, waaronder twee Officieren van zeer hoogen rang. Ook zijn 2 stukken geschut den Engelschen in handen gevallen.

Het gerucht dat Sebastopol zelve, reeds zou ingenomen zijn, schijnt zich te bevestigen.

— De Maarschalk de Saint-Arnaud was laatstelijk zeer ongesteld, ten gevolge van zware koortsen, zoodat hij verpligt was geweest om tijdelijk het opperbevel aan den Generaal Canrobert op te dragen. De Maarschalk volgde inmiddels met de grootste belangstelling de beweging der troepen, en bevond zich steeds in hun midden, gezeten in eene kleine calèche, niettegenstaande de Geneesheeren hem zulks ten sterkste hadden afgeraden.

Het *Journ. de Constant.* deelt als zeker mede, dat eene flotilje van Russische kanonneerbooten, die troepen van Taganrog aan de Zee van Azof aan boord hadden, door een hevigen storm, deels verstrooid deels vernield is; verscheidene dier vaartuigen, bemand met 200 koppen, zijn, met man en muis vergaan.

STADS BERIGTEN.

VERGADERING van den Gemeenteraad van Leyden, Woensdag den 4den October 1854, 's namiddags ten 2 ure.

Onderwerpen:

1°. Voordragt tot het voeren van regtsgeding.
2°. Idem tot vinding der kosten van registratie en overdragt van het Nosocomium Academicum.
3°. Begrooting der dienstdoende Schutterij, 1855.
4°. Voordragt betreffende eene regeling der policie.

Oproeping van de Verlofgangers voor de Nationale Militie, tot het bijwonen der Inspectie.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS DER GEMEENTE LEYDEN, ontvangen hebbende eene aanschrijving van den Staatsraad Commissaris des Konings in de Provincie Zuidholland, houdende regeling der Inspectie over de Verlofgangers roepen dien ten gevolge op, om te verschijnen in het *Lokaal der Lakenhal aan den Ouden Singel*, op *Vrijdag den 6 October aanstaande, des morgens ten 10 ure:*

a. De Miliciens der Ligting van 1850 van alle Wapens.
b. De Miliciens der Ligting van 1851, die tot de Kavallerie, Artillerie en het bataillon Mineurs en Sappeurs behooren, en
c. De Miliciens der Ligting van 1852, die tot de Kavallerie, Artillerie en het bataillon Mineurs en Sappeurs behooren, met uitzondering der zoodanigen die gedurende 15 maanden onder de wapenen zijn gehouden, als ook van hen die aan de laatst gehoudene bijjaars oefeningen hebben deelgenomen, ten einde, ingevolge Art. 181 der Wet op de Nationale Militie, van den 8 Januarij 1817, in verband gebragt met Art. 10 der Wet van 28 November 1818, door den Luitenant-Kolonel Militie-Commissaris, te worden geïnspecteerd, behoorlijk in tenue gekleed en voorzien van alle medegenomen equipement-stukken, benevens hunne zakboekjes en tegens der verlofpassen.

En gelasten Burgemeester en Wethouders, wijders alle zoodanigen, die bijaldien zich binnen deze Gemeente ook Verlofgangers mogten bevinden tot andere Gemeenten of Districten behoorende, deze almede gehouden zijn ter voorschreven plaatse en tijd te verschijnen; — met vermaning aan alle hierbij

betrokkene, om naauwkeurig aan deze oproeping te voldoen, en te zorgen dat hunne kleeding en equipement-stukken in goeden staat worden voorgesteld, als zullende de zoodanigen, welke dezelve mogten hebben verwaarloosd, het aan zich hebben te wijten, dat zij voor zekeren tijd onder de wapenen worden opgeroepen; terwijl aan diegenen, welke zonder wettige en door Burgemeester en Wethouders aangenomen redenen, van de Inspectie mogten wegblijven, door den Kolonel Militie Commissaris een arrest van twee tot zes dagen, in de naastbij gelegen militaire provoost, zal worden opgelegd. Zullende de attesten wegens ziekte, door Geneesheeren of Heelmeesters aan Verlofgangers afgegeven, uithoofde van welke zij belet mogten worden de Inspectie bij te wonen, ter Secretarie moeten worden ingeleverd, uiterlijk op *Donderdag 5 October bevorens, vóór één uur* des middags, terwijl andere wettige redenen van verschooning door de Verlofgangers mede op dien dag, 's morgens ten 11 uur, aan Burgemeester en Wethouders zullen moeten worden voorgedragen, ten einde over dezelve te kunnen oordeelen; zullende er door den Luit.-Col. Militie-Commissaris aan niemand vrijstelling worden verleend.

En zal deze door aanplakking en plaatsing in de Leydsche Courant worden afgekondigd.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,

LEYDEN, 26 September 1854. VAN LIMBURG STIRUM.

De Secretaris, V. PUTTKAMMER.

ADVERTENTIEN.

LEES-INRIGTING

VAN

TIJDSCHRIFTEN, WEEK- EN DAGBLADEN, HOLLANDSCHE EN FRANSCHE BOEKWERKEN,

Bij Abonnement voor beide of ieder afzonderlijk, als ook per Deel of per Tijdschrift,

Te verkrijgen bij den Boekhandelaar **A. A. RENSINK**, Breedestraat Wijk IV N°. 243.

Bibliotk. voor Buitenl. Theol.; Jaarb. voor Wetensch. Theol.; Godgel. Bijdragen; Waarh. in Liefde; Ernst en Vrede; Christel. Maandschrift; Boekzaal; Kerkel. Cour.; Fakkel; Evang. Kerkbode; Morgenster; Wachter op Sions Muur; Leeskabinet; Nederland; Europa; Iris; de Tijd; Recensent; Letteroefeningen; Navorscher; Globe; Gids; Tijdspiegel; Honigbij; Keur v. Mengel.; Nederl. Museum; Magazijn; Huiskamer; Letterbode; Grondwet; Rotterdamsche, Utrechtsche, en Dordsche Courant. — Voorwaarden *gratis* te verkrijgen.

Heden overleed in den ouderdom van bijna 71 jaren, Vrouwe SUSANNA VAN HEUKELOM, Weduwe van den Wel-Edel Geb. Heer ANDRIES STADNITSKI, diep betreurd door hare Kinderen en Behuwd-Kinderen.

RHIJNHOF, onder *Oegstgeest*, 27 September 1854.

P. C. STADNITSKI, Uit aller Naam.

Gevoelig voor de menigvuldige bewijzen van deelneming, bij het overlijden van mijne Echtgenoot betoond, betuig ik namens mijne Kinderen en Klein-Kinderen, mijnen opregten dank aan Vrienden en Bekenden.

LEYDEN, 3 October 1854. Wed^{e}. J. DEN HOUTER, geb. A. DE JONG.

Bij Exploit van mij Deurwaarder, gedaan den 28sten September 1854, ten verzoeke van HENDRIK TAMMERYN, *Zadelmaker*, wonende te *Noordwijk*, is **beteekend** aan ELISABETH NERBE, laatst gewoond hebbende te *'s Gravenhage*, thans afwezig, een Vonnis gewezen door de Arrondissements-Regtbank te *Leyden*, den 22sten Augustus 1854, tusschen den Verzoeker als Eischer en de geïnsinueerde als Gedaagde, waarbij aan den Eischer vergund is een **ander Huwelijk** aan te gaan, en de Gedaagde is veroordeeld in de Kosten van het geding.

Voor gelijkluidend uittreksel,

Kosteloos. C. K. BIEGMAN, *Deurw.*

De Ondergeteekende, J. J. WIJNE, thans Kleederbleeker buiten de Zijlpoort, berigt bij deze, dat hij met primo November aanstaande, zich zal vestigen op de Kleederbleekerij op den Maredijk buiten de Marepoort, genaamd de ***Amsterdamsche Kleederbleekerij*** van J. J. WIJSMAN. Daar hij de gelegenheid niet heeft mogen erlangen, om zich bij al de Klanten van die Bleekerij te kunnen aanbevelen, neemt hij de vrijheid, zich bij deze almede bij diegenen, die hem met hunne gunst willen vereeren, zulks thans te doen, belovende een prompte en civile bediening.

LEIDERDORP, 2 October 1854. J. J. WIJNE.

Wordt gevraagd een LEERLING, P. G. niet beneden 15 jaren oud, in het vak van **Lakens en Wollen Manufacturen**, onder nader te bepalen conditien. Adres franco, Letter B, bij den Boekhandelaar P. H. VAN DEN HEUVELL, te *Leyden*.

Tevens is er in bovengemelde zaak gelegenheid tot plaatsing van eenen knappen LOOPJONGEN.

Men verlangt te Koop:

een goed onderhouden **Woonhuis**, staande op een der fatsoenlijkste Standen dezer Stad, met **acht Kamers**, meest van Stookplaatsen, benevens eenen **Tuin** en verdere gerijfelijkheden voorzien, om te aanvaarden met 1° Mei 1855. Gelieve hiervan opgave te doen van Wijk, Nommer en Koopsom, onder *franco* Brieven, in te zenden ten Kantore van den Uitgever dezer Courant, onder Letter **Z**.

Donderdag en Vrijdag 5 en 6 October,

zullen de Boekhandelaren C. C. VAN DER HOEK en E. J. BRILL, alhier verkoopen, de **Mineralien, Conchylien, Schedels van Menschen en Dieren, Chemische Praeparaten**, benevens eenig **Glaswerk, Physische Instrumenten**, waaronder een uitmuntend **Microscoop** van PLOSSL, te *Weenen*, eenige **Varia**, waarbij een [illegible] uit Mozaïek bewerkte **Vaas**, eene partij **Oostindische Houtsoorten**, eene **Werkbank**, alsmede zeer fraaie **Kasten** tot berging van Naturalien enz., alles nagelaten door den Wel-Ed. Hooggel. Heer C. G. C. REINWARDT, *Emeritus Professor aan de Leydsche Hoogeschool, Ridder der Orde van den Nederl. Leeuw, Lid van verschillende geleerde Genootschappen enz.*

HEDEN WOENSDAG van 10—3 uur is alles te zien ten **Huize** van den Boekhandelaar C. C. VAN DER HOEK, bij wien tevens de Verkooping zal plaats hebben. — De Verkooping begint des voormiddags om *elf* en des namiddags om *vijf* ure.

De COMMISSIE VOOR DE VOLKSVOORLEZINGEN, benoemd door het Leidsche Departement der *Maatschappij: tot Nut van 't Algemeen*, brengt ter kennis dat de **Eerste Voorlezing** zal plaats hebben op Maandag, den 9^{den} October 1854, des avonds kwartier over acht ure, in de Armenkerk, op de Korte Langegracht; en voorts, om de *veertien* dagen gedurende het winterseizoen. — Zij die zouden wenschen die bij te wonen, of te doen bijwonen, kunnen zich van Toegangkaartjes voorzien tegen twee en een halve cent per avond, bij den Ondergeteekenden Secretaris, op het Gerogt, die bereid is de verlangd wordende inlichtingen te geven. — Doorloopende Toegangkaartjes worden tegen betaling van dertig cents afgegeven.

J. J. DE GELDER, *Voorzitter.*

J. H. EICHMAN, *Secretaris.*

De SPEELTUIN, gelegen aan den Singel tusschen de Witte- en Koepoorten der Stad *Leyden* onder *Soeterwoude*, groot 63 roeden en 59 ellen is bij Opveiling in Bod gesteld van ƒ 1,500.—

De Afslag zal plaats hebben in het *Heeren-Logement* aan den Burg, op Zaturdag den 7^{den} October 1854, des avonds ten 7 uur.

Verhoogingen worden inmiddels aangenomen ten Kantore van den Notaris J. A. PRYN, te *Leyden*.

BEURSPRIJS VAN SCHULDBRIEVEN.

MAANDAG, 2 October.

		[illegible]	[illegible]	[illegible]
NEDERLAND, Werkelijke Schuld à	$2\frac{1}{2}$ pCt.	$60\frac{5}{8}$	61	$60\frac{11}{16}$
Dito Certificaten	3	$71\frac{7}{8}$	$72\frac{1}{4}$	71[illegible]
Dito dito	4	$90\frac{7}{8}$	$91\frac{1}{4}$	$90\frac{7}{8}$
Amortisatie Syndicaat	$3\frac{1}{2}$	90	—	—
Handelmaatschappij	$4\frac{1}{2}$	—	—	—
O. I. Leening	4	—	—	—
Aandeelen Holl. Spoorweg	$4\frac{1}{2}$	—	—	—
Dito Rijn-Spoorweg	$4\frac{1}{2}$	—	—	—
FRANKRIJK, Certif.	3	—	—	—
Dito dito	$4\frac{1}{2}$	—	—	—
RUSLAND, Obl. HOPE 1798 en 1816	5	$100\frac{3}{8}$	$100\frac{1}{2}$	$100\frac{1}{2}$
Dito dito 1828 en 1829	5	—	—	—
Cert. bij dito 1831 en 1833	5	84	—	—
Dito 1840	4	—	—	—
Dito bij STIEGLITZ & C°.	4	75	—	—
Dito dito Nieuwe	4	—	—	—
Inschrijving in Assign.	6	—	—	—
Certificaten van dito	6	—	—	—
POLEN, Aandeelen 1835	fl. 500	—	—	—
Dito Obligatiën	4	68	—	—
SPANJE, Obligatiën à 1 fl.	pCt.	18[illegible]	$18\frac{7}{16}$	$18\frac{1}{4}$
Dito Obligatiën	3	28[illegible]		
Dito Binnenl. à 5 fl.	3	$32\frac{3}{8}$	—	—
Bewijzen Coupons		$5\frac{1}{4}$	$5\frac{3}{8}$	—
OOSTENRIJK, W. B. bij Goll.	5	—	—	—
Dito	4	—	—	—
Dito Metall.	5	70	70[illegible]	$70\frac{13}{16}$
Dito Nieuwe	5	79[illegible]	79[illegible]	79[illegible]
Dito 1847	$2\frac{1}{2}$	35[illegible]	$35\frac{1}{4}$	$35\frac{5}{8}$
BELGIE, Banc.	$2\frac{1}{2}$	—	—	—
Dito bij ROTHSCHILD	$2\frac{1}{2}$	49	—	—
BRAZILIE, 1824 100	[illegible]	$97\frac{1}{2}$	—	—
PORTUGAL, te Londen	3	$36\frac{7}{8}$	$36\frac{15}{16}$	$36\frac{15}{16}$
Dito dito	4	—	—	—
PERU	[illegible]	68[illegible]		
VENEZUELA	[illegible]	[illegible]		
MEXICO	[illegible]	20[illegible]	20[illegible]	
AMERIKA, Bankactiën				

Koers van het Geld: Beleening 3 pCt. Prolongatie $2\frac{1}{2}$ pCt. —

Wissel-Disconto [illegible]

Te Leyden ter Boekdrukkerij van J. G. LA LAU.